

दस्तावेज क्र. २५

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण

नववा मजला, सेंटर-१, वर्ल्ड ट्रेड सेंटर, कफ परेड, मुंबई - ४०० ००५.

दूरध्वनी क्रमांक : २२१५ २०१९ फॅक्स : २२१५ ३७६५ ई-मेल : mwrra@mwrra.org

क्र. मजनिसंप्रा / कायदेशीर / २०१५ / २०१५ चे प्रकरण क्र. ११ / ७५२ तारीख: २१/१२/२०१५

२०१५ चे प्रकरण क्र. ११

कुकडी प्रकल्पातून विसापूर प्रकल्पात पाणी सोडण्याच्या बाबतीत

श्री. गणपतराव साहेबराव काकडे

विरुद्ध

सचिव (जलसंपत्ती व्यवस्थापन आणि अधिकार क्षेत्र विकास), जलसंपत्ती विभाग आणि इतर

कृपया या प्रकरणात दिनांक २१/१२/२०१५ रोजीच्या महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियामक प्राधिकरणाच्या आदेशाची प्रत पाहा.

संलग्नक : वरील प्रमाणे

(डॉ. सुरेश कुलकर्णी)

सचिव

माहिती आणि आवश्यक कारवाईसाठी प्रत:

१. सचिव, (जलसंपत्ती व्यवस्थापन आणि अधिकार क्षेत्र विकास) जलसंपत्ती विभाग, मॅडम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई - ४०००३२.
२. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, सिंचन भवन, बारणे रोड, मंगळवार पेठ, पुणे - ११.

३. मुख्य अभियंता, (निर्दिष्ट प्रकल्प), जलसंपत्ती विभाग, सिंचन भवन, बारणे रोड, मंगळवार पेठ, पुणे - ४११ ०११.
४. अधीक्षक अभियंता व प्रशासक, अधिकार क्षेत्र विकास प्राधिकरण, सिंचन भवन, बारणे रोड, मंगळवार पेठ, पुणे - ४११ ०११.

माहितीसाठी प्रत:

१. अँडव्होकेट जी. एम. ढेरे द्वारे श्री. गणपतराव साहेबराव काकडे, मुक्काम-पोस्ट लोणी व्यंकनाथ तालुका श्रीगोंदा जिल्हा अहमदनगर पिन- ४१३७०२.
२. श्री. राहुल कुंडलिकराव जगताप पाटील, आमदार, पोस्ट पिंपळगाव पिसा, तालुका श्रीगोंदा, जिल्हा अहमदनगर.
३. श्री. बबनराव पाचपुते, माऊली निवास, श्रीगोंदा, जिल्हा अहमदनगर.
४. श्री राजेंद्र (दादा) शिवाजीराव नागवडे, पोस्ट श्रीगोंदा फॅक्टरी, तालुका श्रीगोंदा जिल्हा अहमदनगर पिन ४१३७२६.
५. श्री. एन.के. गायकवाड, पोस्ट बेलवंडी, तालुका श्रीगोंदा, जिल्हा अहमदनगर.
६. श्री. विठ्ठल गायकवाड, पोस्ट चिंबळे, तालुका श्रीगोंदा, जिल्हा अहमदनगर.

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण

नववा मजला, सेंटर-१, वर्ल्ड ट्रेड सेंटर, कफ परेड, मुंबई - ४०० ००५.

दूरध्वनी क्रमांक : २२१५ २०१९ फॅक्स : २२१५ ३७६५ ई-मेल : mwrra@mwrra.org

२०१५ चे प्रकरण क्र. ११

कुकडी प्रकल्पातून विसापूर प्रकल्पात पाणी सोडण्याच्या बाबतीत

श्री. गणपतराव साहेबराव काकडे

याचिकाकर्ता

विरुद्ध

१. सचिव, (जलसंपत्ती व्यवस्थापन आणि अधिकार क्षेत्र विकास) जलसंपत्ती विभाग, मॅडम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई - ४०००३२.
२. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, सिंचन भवन, बारणे रोड, मंगळवार पेठ, पुणे- ११.
३. मुख्य अभियंता, (विशिष्ट प्रकल्प), जलसंपत्ती विभाग, सिंचन भवन, बारणे रोड, मंगळवार पेठ, पुणे- ४११ ०११.
४. अधीक्षक अभियंता आणि प्रशासक, अधिकार क्षेत्र विकास प्राधिकरण, सिंचन भवन, बारणे रोड, मंगळवार पेठ, पुणे ४११ ०११

प्रतिवादी

आदेश

न्यायसभा : श्री. रवी बुधीराजा, अध्यक्ष

श्रीमती चित्कला झुत्ती, सदस्य (अर्थव्यवस्था)

दिनांक : २१ डिसेंबर २०१५

अहमदनगर जिल्ह्यातील लोणी वेंकनाथ, तालुका श्रीगोंदा, येथील रहिवासी श्री. गणपतराव साहेबराव काकडे यांच्याकडून २९/१०/२०१५ रोजी अॅडव्होकेट जी. एम. धीरे यांच्यामार्फत अर्ज प्राप्त

झाला. त्यांनी म्हटले आहे की, २०१५ च्या पावसाळ्याच्या काळात अत्यल्प पाऊस झाल्यामुळे, अहमदनगर जिल्ह्यातील श्रीगोंदा तालुक्यात असलेल्या विसापूर प्रकल्पाच्या पाणलोट क्षेत्रात दुष्काळसदृश परिस्थिती निर्माण झाली असून शेतकरी आणि जनावरांसाठी पिण्याचे पाणी नाही. कुकडी संकुलामधून विसापूर प्रकल्पात पाणी सोडण्यासाठी पिण्याच्या व सिंचनाच्या वापरासाठी हिस्सा (कोटा) ठरविण्यात यावा व महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण अधिनियम २००५ नुसार पाण्याचे न्याय्य वितरण करावे, अशी मागणी त्यांनी केली आहे. महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरणाने या प्रकरणी ०७/१२/२०१५ रोजी सुनावणी घेतली आहे.

२ ०७/१२/२०१५ रोजी सुनावणी

- ए) सुनावणीदरम्यान खालील पक्षकारांनी या प्रकरणात हस्तक्षेप करण्यासाठी अर्ज सादर केले आणि प्राधिकरणाने त्यांचे अर्ज मध्यस्थ म्हणून स्वीकारले.
- (i) श्री. बबनराव पाचपुते, माजी मंत्री
 - (ii) श्री. राहुल कुंडलिकराव जगताप पाटील, आमदार, पोस्ट पिंपळगाव पिसा, तालुका. श्रीगोंदा, जिल्हा. अहमदनगर.
 - (iii) श्री राजेंद्र (दादा) शिवाजीराव नागवडे, पोस्ट श्रीगोंदा फॅक्टरी, तालुका श्रीगोंदा जिल्हा अहमदनगर पिन ४१३७२६.
 - (iv) श्री. एन. के. गायकवाड, पोस्ट बेलवंडी, तालुका श्रीगोंदा, जिल्हा अहमदनगर.
 - (v) श्री. विठ्ठल गायकवाड, पोस्ट चिंभाळे, तालुका श्रीगोंदा, जिल्हा अहमदनगर आणि श्रीगोंदा तालुक्यातील ६ ग्रामपंचायती जिल्हा अहमदनगर.
- बी) सुनावणीच्या वेळी प्रतिवादीच्या बाजूने याचिकाकर्ता आणि मुख्य अभियंता (एसपी) जलसंपत्ती विभाग पुणे उपस्थित होते.
- सी) कुकडी संकुलामधून विसापूर प्रकल्पात पाणी सोडण्याबाबत आपल्या मागण्या मांडणाऱ्या याचिकाकर्त्यांच्या आणि मध्यस्थांच्या याचिकेवर प्राधिकरणाने सुनावणी घेतली. पुण्यातील कुकडी प्रकल्प पुणे महामंडळ येथील अधीक्षक अभियंता यांनी १९९० च्या कुकडी प्रकल्पाच्या दुसऱ्या दुरुस्तीच्या प्रस्तावात हांगा नदीवरील विसापूर प्रकल्पांतर्गत क्षेत्राचाही कुकडी संकुलामध्ये समावेश करण्यात आल्याचे त्यांनी म्हटले आहे.
- डी) मुख्य अभियंता (एसपी) जलसंपत्ती विभाग पुणे यांनी सांगितले की, विसापूर प्रकल्प घोड नदीची उपनदी असलेल्या हांगा नदीवर आहे. कुकडी संकुल आणि विसापूर प्रकल्प हे दोन स्वतंत्र प्रकल्प असून त्यांना स्वतंत्र प्रशासकीय मान्यता आहे. कुकडी संकुल प्रकल्प अहवालात कुकडी

संकुलामधून विसापूर प्रकल्पात पाणी सोडण्याची कोणतीही तरतूद नाही त्यामुळे पाणी सोडण्याची याचिकाकर्त्याची मागणी कायम नाही.

३. दिशानिर्देश

- i) या प्रकरणाची पार्श्वभूमी आणि प्राथमिक युक्तीवाद ऐकल्यानंतर प्राधिकरणाला असे वाटते की, या प्रकरणाची चौकशी सर्वप्रथम मुख्य अभियंता (निर्देशित प्रकल्प) जल हक्क विभाग, पुणे प्राथमिक वाद निराकरण अधिकारी यांनी महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण कायद्याच्या कलम २२(१) आणि जल हक्क विभागानुसार, २५/०८/२००९ च्या शासन निर्णयाअंतर्गत प्राथमिक वाद निराकरण अधिकारी म्हणून चौकशी करावी. शासन निर्णयाची प्रत संलग्न केलेली आहे.
- ii) महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण (व्यवसायाचे आचरण) नियम २०१३ मध्ये घालून दिलेल्या प्रक्रियेनुसार वाद ऐकण्याच्या प्रक्रियेचे प्राथमिक विवाद निवारण अधिकाऱ्याला पालन करावे लागेल.

वरील निष्कर्ष आणि निर्देशांसह, याचिका आणि अर्ज निकाली काढले जातात.

सही/-
(चित्कला झुत्ली)
सदस्य (अर्थव्यवस्था)

सही/-
(रवी बी बुधीराजा)
अध्यक्ष

(डॉ. सुरेश कुलकर्णी)
सचिव

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण
अधिनियम, २००५ कलम २२ (१) नुसार राज्यातील
प्रत्येक नदी खोरे अभिकरणाकरिता प्राथमिक
विवाद निवारण अधिकारी प्राधिकृत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण १००९ / २६५ / ०९ / सिंव्य धो

मंत्रालय, मुंबई - ४०००३२.

दिनांक - २५ ऑगस्ट, २००९

संदर्भ - शासन निर्णय क्रमांक एसयुटी २००९ / ७६ / ०९ / सिंव्य धो, दिनांक १५-७-२००९.

प्रस्तावना -

महाराष्ट्र राज्यामधील जलसंपत्तीचे विनियमन करण्याकरिता, जलसंपत्तीचे कुशल, समन्यायी व टिकाऊ व्यवस्थापन, वाटप व वापर सुकर करण्याकरिता आणि त्याची सुनिश्चिती करण्याकरिता, कृषीविषयक, औद्योगिक, पिण्याच्या व इतर प्रयोजनांसाठी, वापरावयाच्या पाण्याचे दर निश्चित करण्याकरिता, महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण अधिनियम, २००५ अन्वये, महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण स्थापन करण्यात आले आहे.

या अधिनियमाच्या कलम २ (प) नुसार, नदी खोरे अभिकरण म्हणून, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ, तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ यांना विनिर्दिष्ट करण्यात आले आहे.

या अधिनियमाच्या कलम १३ नुसार, महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण व विवाद सोडविणाऱ्या अधिकाऱ्यास, विशिष्ट बाबींच्या संबंधात, दिवाणी प्रक्रिया संहिता, १९०८ अन्वये दिवाणी न्यायालयाने विहित केले असतील असे अधिकार आहेत.

या अधिनियमाच्या कलम २२ (१) नुसार, राज्य शासनास, पाण्याचे हक्क देण्याच्या किंवा त्याचे वितरण करण्याच्या संदर्भातील विवाद मिटविण्यासाठी, प्राथमिक विवाद निवारण अधिकारी म्हणून, प्रत्येक नदी खोरे अभिकरणाकरिता विहित केल्यानुसार, कोणताही एक किंवा अनेक सक्षम अधिकारी प्राधिकृत करता येऊ शकतात.

या अधिनियमाच्या कलम २२ (३) नुसार, प्राथमिक विवाद निवारण अधिकाऱ्याच्या आदेशाने व्यथित झालेल्या कोणत्याही व्यक्तीस, असा आदेश मिळाल्याच्या दिनांकापासून साठ दिवसांच्या आत, महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण यांच्याकडे अपील दाखल करता येऊ शकते.

राज्यातील प्रत्येक नदी खोरे अभिकरणाकरिता, प्राथमिक विवाद निवारण अधिकारी प्राधिकृत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय -

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण अधिनियम, २००५ कलम २२ (१) नुसार, राज्यातील प्रत्येक नदी खोरे अभिकरणासाठी पुढीलप्रमाणे प्राथमिक विवाद निवारण अधिकारी प्राधिकृत करण्यात येत आहेत.

अ. क्र.	खोरे	प्राथमिक विवाद निवारण अधिकारी	विवाद निवारणासाठी कार्यक्षेत्र	जिल्हे
१	गोदावरी (उर्ध्व)	मुख्य अभियंता, उत्तर महाराष्ट्र प्रदेश, जलसंपदा विभाग, नाशिक	गोदावरी खोरे (पैठणपर्यंत व वैनगंगा उपखोरे वगळून)	नाशिक, अहमदनगर (अंशतः) औरंगाबाद (अंशतः)
२	गोदावरी (निम्न)	मुख्य अभियंता व मुख्य प्रशासक (लाभक्षेत्र विकास), जलसंपदा विभाग, औरंगाबाद	पैठणपासून राज्य सीमेपर्यंत (वैनगंगा उपखोरे वगळून)	औरंगाबाद (अंशतः), बीड, जालना, परभणी, नांदेड, लातूर
३	वैनगंगा (नागपूर)	मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, नागपूर	नागपूर प्रदेशातील वैनगंगा खोरे	नागपूर, भंडारा, चंद्रपूर, गडचिरोली, गोंदिया
४	वैनगंगा (अमरावती)	मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, अमरावती	अमरावती प्रदेशातील वैनगंगा खोरे, अमरावती प्रदेशातील तापी खोरे	अमरावती, यवतमाळ, वर्धा, अकोला, वाशिम, हिंगोली, बुलढाणा
५	कृष्णा	मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, पुणे	कृष्णा (मुख्य खोरे) कोयनेसहित उपनद्या, भीमा उपखोरे पुण्यापर्यंत	पुणे शहर, पुणे जिल्हा (अंशतः), सातारा, सांगली, कोल्हापूर
६	भीमा	मुख्य अभियंता (विप्र). जलसंपदा विभाग, पुणे	नीरा, कुकडी यासह भीमा खोरे पुण्यापासून राज्य सीमेपर्यंत	पुणे (अंशतः), अहमदनगर, (अंशतः), सोलापूर, उस्मानाबाद
७	तापी	मुख्य अभियंता, तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव	तापी खोरे (अमरावती प्रदेशातील तापी खोरे वगळून)	जळगाव, नंदुरबार, धुळे
८	कोकणातील पश्चिम वाहिनी नद्यांची खोरी	मुख्य अभियंता, कोकण प्रदेश, जलसंपदा विभाग, मुंबई	कोकणातील लहान मोठी २२ खोरी	ठाणे, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग

हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक २००९०८२५१७३९००००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(च. आ. बिराजदार)

मुख्य अभियंता (पाटबंधारे) व सह सचिव

प्रति

मा. राज्यपालांचे सचिव.

मा. मुख्यमंत्र्यांचे सचिव.

मा. उपमुख्यमंत्र्यांचे सचिव.

खाजगी सचिव, मा. मंत्री जलसंपदा (मकृखोविम वगळून), मंत्रालय, मुंबई.

खाजगी सचिव, मा. मंत्री जलसंपदा (मकृखोविम), मंत्रालय, मुंबई.

सर्व मा. मंत्री यांचे खाजगी सचिव.

खाजगी सचिव, मा. राज्यमंत्री जलसंपदा, मंत्रालय, मुंबई.

सर्व मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव.

सचिव, महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण, मुंबई.

मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

सर्व मंत्रालयीन विभाग.

सचिव (जलसंपदा), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सचिव (लाक्षेवि), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सर्व मुख्य अभियंता व सहसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सर्व उपसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सर्व अवर सचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सर्व कक्ष अधिकारी, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सर्व कार्यकारी संचालक, जलसंपदा विभाग.

सर्व महासंचालक, जलसंपदा विभाग.

सर्व मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग.

सर्व अधीक्षक अभियंता, जलसंपदा विभाग.

कार्यासन सिव्य धो संग्रहार्थ.

FILENAME \ p C:\DOCUME~१ \ CHAVAN ~ १\Desktop\~६६१२९३०.doc